

INFORMATOR EDUKACYJNY

UWAGA PROBLEM – W NASZYCH DOMOWYCH PIECACH PALONE SĄ ŚMIECI!!!

Władze naszego miasta już od wielu lat bezskutecznie borykają się z poważnym problemem, jakim jest spalanie przez żorzan odpadów w domowych piecach i w ogrodach. Problem ten szczególnie nasila się w okresie jesienno

- zimowym, w tzw. okresie grzewczym, gdzie część osób stosuje dość dziwną metodę oszczędzania opału, spalając różne odpady w domowych piecach i kotłowniach.

W procesach spalania ważną rolę odgrywa temperatura spalania: gdy jest niewłaściwa (zbyt niska, a taka właśnie panuje w przydomowych kotłowniach), w emitowanych spalinach powstają zanieczyszczenia, których oddziaływanie na środowisko naturalne i przede wszystkim na nasze zdrowie jest bardzo szkodliwe. Temperatura spalania różnego rodzaju śmieci w paleniskach domowych odbywa się właśnie w niskich temperaturach (200 - 500°C). Procesowi temu towarzyszy duży smród i emisja do atmosfery takich zanieczyszczeń jak: tlenek węgla, nieorganiczne związki chloru, nieorganiczne związki fluoru, tlenki azotu, dwutlenek siarki, metale ciężkie (kadm, rtęć, tytan, ołów, chrom i inne).

Gdy z setek kominów wydobywa się trujący dym, wraz z nim - w wyniku spalania śmieci - do powietrza, które wdychamy, przedostają się substancje trujące dla wszystkich organizmów żywych!

CZY WIESZ, ŻE PALĄC ŚMIECI NIE POZBYWASZ SIĘ ICH ZE ŚRODOWISKA? UŁATWIASZ IM JEDYNIĘ WNIKNIĘCIE DO SWOJEGO ORGANIZMU! WYOBRAŹ SOBIE, JAK SPALONA WŁAŚNIE REKLAMÓWKA W POSTACI CHLOROWODORU DOSTAJE SIĘ DO TWOJEGO NOSA, A POTEM ŚLICZNIE OTULA TWOJE PŁUCA, JAK PODRAŻNIA TWOJĄ SKÓRĘ I WYWOŁUJE ZAPALENIE SPOJÓWEK. JAK SPALONE WŁAŚNIE STARE KRZESŁO PIĘKNIE WYŚCIELA CI PŁUCA SUBSTANCJAMI SMOLISTYMI, JAK NIE UMIESZ ZŁAPAĆ ODDECHU, BO W PŁUCACH NIE MASZ MIEJSCA NA POWIETRZE...

JAK ROZPOZNAĆ, ŻE W NASZYCH PIECACH PALONE SĄ ŚMIECI?

Dym wydobywający się z kominów przybiera różne kolory - może być biały lub czarny, co oznacza, że w piecu pali się drewnem lub węglem. Ale na nieszczęście żorzan bywa też bladopomarańczowy, albo przybiera różne odmiany czerwieni - to znak, że do pieca wrzucane

są plastiki, puszki, obierki czy stare ubrania. Palimy wszystko, co popadnie - stare opony, meble, plastik, zużyte pampersy i zwykłe śmieci. Nie zdajemy sobie jednak sprawy z tego, że spalone śmieci nie znikną. Zamienią się po prostu w inne związki, które nie przeszkadzają, że zalegają gdzieś w koszu, czy straszą połamanym krzesłem. Nie widać ich, ale działają bardzo skutecznie – powoli niszczą nasze zdrowie i skutecznie skracają nasze życie.

Szczególnie niebezpieczne są tlenki azotu (głównie NO i NO₂), dwutlenek siarki (SO₂), tlenek węgla (CO), chlorowodór, fluorowodór, a także drobny pył zawierający związki metali ciężkich (zwłaszcza toksycznego ołowiu i kadmu).

Są one emitowane z tzw. źródeł emisji niskiej, czyli niskich kominów domów lub małych lokalnych kotłowni. W związku z tym niemożliwe jest wyniesienie zanieczyszczeń na duże odległości i ich rozproszenie przez wiatr. Zalegają one w powietrzu nad naszymi głowami i straszą szarym niebem, trują i powoli nas wyniszczają. Taki stan szczególnie nasila się w okresie jesienno-zimowym, zarówno ze względu na sezon grzewczy oraz niesprzyjające rozprzestrzenianiu się zanieczyszczeń czynniki, takie jak: niska temperatura oraz duża wilgotność powietrza.

Czy wiesz, że:

brykiety ekologiczne ze słomy – to jedno z najlepszych paliw do naszych przydomowych pieców. W wyniku ich spalania powstają śladowe ilości związków siarki, niewielkie ilości pyłów, a bilans emisji dwutlenku węgla jest zerowy, ponieważ podczas spalania do atmosfery przedostaje się tyle CO₂ ile go wcześniej pobrały rośliny

węgiel i koks to najpopularniejsze w Żorach środki opałowe. Jednak w trakcie jego spalania wydziela się zbyt dużo SO₂, CO, CO₂

spalając 1 kg odpadów z PCV - torebki foliowe, plastikowe siatki, reklamówki, plastikowe butelki – wytwarzamy aż 280 litrów gazowego chlorowodoru, który tworzy z parą wodną kwas solny!

spalając 1 kg pianki poliuretanowej, która występuje w obuwiu, odzieży, meblach wytwarza się 50 litrów cyjanowodoru tworzącego w połączeniu z wodą kwas pruski (śmiertelną trucizną)!

jedną z najsilniejszych trucizn są chlorowane fenole, które występują w produktach użytych do konserwacji drewna. Spalając je produkujemy **dioksyny** – najbardziej szkodliwe substancje jakie zidentyfikowano w środowisku. . Dioksyny należą do najbardziej trujących, rakotwórczych substancji na świecie! Są 10 000 razy bardziej trujące od cyjanku potasu, lecz ich działanie nie jest natychmiastowe. Toksyczne działanie dioksyn polega na powolnym, ale skutecznym uszkodzeniu narządów wewnętrznych: wątroby, płuc, nerek, rdzenia kręgowego lub kory mózgowej. Są odpowiedzialne za częste występowanie nowotworów. Mają również działanie kancerogenne; przyczyniają się do powstania nowotworów, mięśniaków i chłoniaków!

w trakcie spalanie opon wydziela się rakotwórczy alfa benzopiren oraz szczególnie niebezpieczne dioksyny.

podczas spalania farb, impregnatów lub lakierów użytych do obróbki drewna wytwarzają się duże ilości substancji smolistych, które częściowo zbierają się w palenisku i przewodzie kominowym. Może to grozić pożarem! Farby i lakiery zawierają często także metale ciężkie (głównie I klasy, np. rtęć)

jednorazowe pieluszki ze względu na swój skład chemiczny oraz ze względu na zawartość pieluszki nie nadają się do utylizacji w przydomowych piecach.

ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE ZE SPALANIA ŚMIECI

Kominy gospodarstw domowych znajdują się na niewielkich wysokościach, co uniemożliwia rozproszenie dymu przez wiatr, dlatego dymy tak łatwo trafiają do ludzkich dróg oddechowych. Im bliżej źródła spalania, tym więcej trucizn w powietrzu i przy gruncie.

Zanieczyszczenia w powietrzu wpływają na cały nasz organizm i chociaż skutki ich oddziaływania nie są widoczne natychmiast, to gromadzące się toksyny mają znaczący wpływ na nasze zdrowie. Często dolegliwości zaczynają się od kaszlu i uczucia duszności. Dzieci są szczególnie narażone na choroby związane z układem oddechowym i obniżoną odpornością, która objawia się w formie alergii.

Działanie tego cichego zabójcy jest podstępne i złowieszcze. Polega na uszkodzaniu narządów wewnętrznych, takich jak wątroba, płuca, nerki, rdzeń kręgowy lub kora mózgowa. Szczególnie silny jest szkodliwy wpływ dioksyn. Obserwuje się go w niszczącym działaniu na układ rozrodczy i hormonalny człowieka. Wpływa też na obniżenie odporności organizmu na czynniki chorobotwórcze. Dioksyny stanowią również rakotwórcze zagrożenie dla ludzkości.

Na dokładkę z kominów wylatują dwutlenek siarki, cyjanowodór i chlorowodór. Oddziaływanie zanieczyszczeń (SO_2) u ludzi powoduje trudności w oddychaniu, a u roślin zanik chlorofilu, czego efektem jest zanik blaszek liściowych.

Związki powstające podczas spalania plastiku w piecach centralnego ogrzewania opadają na pola uprawne oraz wody śródlądowe, przedostają się do sieci wodnej. Są zatem obecne w glebie naszych przydomowych ogródków, gdzie uprawiamy warzywa na potrzeby rodziny i znajomych. Powstające siarczany i kwas siarkowy prowadzą do opadów kwaśnych deszczy. Stopniowo kumulując się w glebie, powodują jej zakwaszenie i zasolenie, zanieczyszczenie roślin metalami ciężkimi, a w konsekwencji utratę zdrowia ludzkiego, a czasem nawet i życia.

Związki azotu z kolei podrażniają i uszkodzają płuca. Są przyczyną takich chorób jak bardzo ciężkie zapalenie płuc czy bronchit. Tlenek węgla jest trujący zarówno dla ludzi jak i dla zwierząt. Utrudnia transport tlenu, oddziałuje na centralny układ nerwowy. Ponadto pył powstający podczas spalania odpadów odkłada się w glebie - powodując zanieczyszczenie roślin metalami ciężkimi.

Szczególnie wrażliwe na działanie toksyn są dzieci. Pomyśl o nich, zanim znowu wrzucisz śmieci do pieca lub ogniska.

Powstają też koszty innego rodzaju: spalanie śmieci w domowych warunkach powoduje uszkodzenia instalacji i przewodów kominowych.

Z raportu Komisji Europejskiej wynika, że co roku na choroby wywołane złym stanem powietrza umiera 28 tys. Polaków. W Unii co dziesiąta osoba umierająca z powodu zanieczyszczonego powietrza pochodzi z Polski.

CZEGO NIE WOLNO SPALAĆ?

Piec i kocioł domowy oraz ogniska nie są spalarniami odpadów!

Prawo jasno określa **czego nie wolno spalać** w piecach i domowych kotłowniach:

- plastikowych pojemników i butelek po napojach,
- zużytych opon
- innych odpadów z gumy,
- przedmiotów z tworzyw sztucznych,
- elementów drewnianych pokrytych lakierem,
- sztucznej skóry,
- opakowań po rozpuszczalnikach czy środkach ochrony roślin,
- opakowań po farbach i lakierach,
- pozostałości farb i lakierów,
- plastikowych toreb z polietylenu,
- papieru bielonego związkami chloru z nadrukiem farb kolorowych.

W gospodarstwach domowych **można spalać** tylko - poza opałem:

- papier, tekturę i drewno
- opakowania z papieru, tektury i drewna
- odpady z gospodarki leśnej, ale nie chemikalia i opakowania z tworzyw sztucznych
- odpady kory i korka
- trociny, wióry i ścinki
- mechanicznie wydzielone odrzuty z przeróbki makulatury.

Palenie śmieci jest szkodliwe dla zdrowia ludzi i dla środowiska. **Grozi za nie mandat w wysokości do 500 zł, grzywna do 5000 zł lub 30 dni aresztu!**

W czasie spalania śmieci powstają substancje, które nieodwracalnie niszczą zdrowie nasze i nienarodzonych jeszcze dzieci, gdyż mogą wywoływać: **choroby układu krążenia, nadciśnienie, poronienia, śmierć płodu, wady wrodzone, problemy z oddychaniem, astmę, alergię, raka, a nawet doprowadzić do śmierci!** Substancje te to przede wszystkim dioksyny i furany. Wytwarzamy je sami, kiedy spalamy śmieci w piecach węglowych, a także w stosach przed domem.

Substancje te przedostają się do otoczenia, w wyniku czego znajdują się w powietrzu, osiadają na roślinach i przedmiotach, z którymi mamy styczność. Wraz z pożywieniem i wdychanym powietrzem, związki te dostają się do naszego organizmu. Większość z nas jednak o tym nie wie, gdyż substancje te są niewidoczne i bezzapachowe!

Niecałe 2 miligramy dioksyn wystarczą, by zabić człowieka ważącego 80 kg!

**WYDOSTAŃ SIĘ ZATEM Z TEGO ZAKŁĘTEGO KRĘGU
SPALANIA I WDYCHANIA ŚMIECI!
PRZESTAŃ SPALAĆ ODPADY!!!**

ROZPORZĄDZENIA I USTAWY

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi sposób postępowania z odpadami są:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz. U. z 2010 roku, Nr 185 poz. 1243 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 roku, Nr 236, poz. 2008 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. nr 25 z 2008 roku, poz. 150 z późn. zm.).

Ustawy te tworzą system zakazów i obowiązków dotyczących postępowania z odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości.

Plan gospodarki odpadami komunalnymi dla miasta Żory

Aby zapoznać się z planem gospodarki odpadami komunalnymi dla miasta Żory wejdź na strony:

<http://www.bip.zory.pl/?c=10444>

<http://www.um.zory.pl/bip/ikos/plangospodarkiodpadami-zory-3.doc>

http://www.um.zory.pl/bip/ikos/zalaczniki_1_2_3.doc

http://www.um.zory.pl/bip/ikos/zalaczniki_4_5.doc